

**EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO**

**Bryssel, 18. toukokuuta 2006 (24.05)
(OR. en)**

**7775/1/06
REV 1**

CONCL 1

SAATE

Lähettiläjä: Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: **EUROOPPA-NEUVOSTO, BRYSSEL
23. JA 24. MAALISKUUTA 2006**

PUHEENJOHTAJAN PÄÄTELMÄT

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena tarkistettu versio Brysselissä 23. ja 24. maaliskuuta 2006 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan päätelmistä.

1. Kokousta edelsi Euroopan parlamentin puhemiehen Josep Borrellin alustus, jota seurasi keskustelu.
2. Eurooppa-neuvosto vaihtoi myös näkemyksiä Euroopan keskuspankin pääjohtajan Jean-Claude Trichet'n kanssa, Euroopan teollisuuden ja työnantajain keskusjärjestö UNICE:n puheenjohtajan Ernest-Antoine Seillière'n kanssa sekä Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön EAY:n puheenjohtajan Cándido Méndez Rodríguezin kanssa Euroopan parlamentin puhemiehen läsnä ollessa.
3. Eurooppa-neuvosto pani tyydytyksellä merkille Espanjan pääministerin selvitykset pysyvää tulitaukoa koskevasta terroristiryhmä ETAn ilmoituksesta.

o
o o

UUDISTETUN LISSABONIN TYÖLLISYYS- JA KASVUSTRATEGIAN TÄYTÄNTÖÖNPANO

4. Maaliskuussa 2005 kokoontunut Eurooppa-neuvosto päätti strategian syvällisestä uudistamisesta niiden kokemusten pohjalta, joita oli saatu viiden vuoden ajalta Lissabonin strategian täytäntöönpanosta. Eurooppa-neuvosto sopi, että kestävän kehityksen strategian kanssa johdonmukaiset painopisteet keskitetään työllisyyteen ja kasvuun ottamalla kaikki jäsenvaltioiden ja yhteisön asianmukaiset voimavarat käyttöön entistä tehokkaammin. Lisäksi Eurooppa-neuvosto sopi uudesta kumppanuuteen ja omistajuuteen perustuvasta hallintosyklistä.
5. Hampton Courtissa kokoontuneet valtion- tai hallitusten päämiehet antoivat poliittista lisäpontta strategian uudistamiselle korostamalla erityisesti tapaa, jolla eurooppalaiset arvot voivat toimia talouksiemme ja yhteiskuntiemme modernisoinnin tukena globalisoituneessa maailmassa.

6. Joulukuun 2005 Eurooppa-neuvostossa saavutettu yhteisymmärrys vuosien 2007–2013 rahoituskehyksistä oli merkittävä edistysaskel, joka antaa unionille keinot toteuttaa politiikkojaan, muun muassa niitä, jotka edistävät uudistetun Lissabonin strategian tehokasta täytäntöönpanoa. Tämän pohjalta Eurooppa-neuvosto korostaa, että uusi toimielinten välinen sopimus olisi tehtävä mahdollisimman pian joulukuussa 2005 pidetyn Eurooppa-neuvoston yhteisymmärryksen täytäntöönpanemiseksi ja että tarvittavat oikeudelliset välineet olisi hyväksyttävä nopeasti.
7. Kuvaavaa tilanteelle Euroopassa on kiihtynyt kansainvälinen kilpailu, ikääntyvä väestö, kohonneet energian hinnat sekä tarve taata energiahuollon varmuus. Vuoden 2005 lopussa alkoi asteittainen taloudellinen elpyminen, ja kasvun odotetaan palaavan lähemmäksi potentiaalia vuonna 2006. EU:ssa oletetaan syntyvän kuusi miljoonaa uutta työpaikkaa kolmivuotisjaksona 2005–2007, mikä helpottaa työttömyyden vähentämistä 9 prosentin huippulukemasta vuoden 2004 lopussa noin 1 prosenttiyksiköllä vuonna 2007. Työttömyyden vähentäminen, tuottavuuden parantaminen ja potentiaalisen kasvun lisääminen ovat kuitenkin yhä unionin keskeisiä haasteita.
8. Valmistautuminen väestön ikääntymiseen ja pyrkimys hyödyntää globalisaatiota täysimääräisesti ovat kaksi tärkeintä rakenneuudistuksia ohjaavaa tekijää. Euroopan kilpailukyvyn lisääminen ja kasvun ylläpitäminen sekä tästä seuraava elintason nousu ja uusien työpaikkojen luominen edellyttävät lisää rakenneuudistuksia. Asianmukaiset makrotalouspolitiikat ovat samalla avainasemassa täyden hyödyn saamiseksi rakenneuudistuksista kasvun ja työllisyyden kannalta. Liike-elämän ja kuluttajien luottamuksen parantaminen edistää kasvun saattamista pysyvästi sen potentiaalia vastaavalle tasolle. Määrätietoinen julkisen talouden tervehdyttäminen parantaa entisestään edellytyksiä uusien työpaikkojen luomiselle ja kasvulle.
9. Taloudellinen elpyminen tarjoaa hyvän tilaisuuden kansallisten uudistusohjelmien mukaisten rakenneuudistusten tarmokkaalle toteuttamiselle sekä tehostetulle julkisen talouden tervehdyttämiselle uudistetun vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisesti. Tässä yhteydessä konkreettiset tavoitteet ja aikataulut ovat hyödyllinen keino nopeuttaa suunniteltujen uudistusten täytäntöönpanoa kasvun ja työllisyyden kannalta parempien tulosten aikaansaamiseksi.

10. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen komission tiedonantoon "Aika kiristää tahtia", neuvoston suorittamaan työhön ja siihen, että kaikki jäsenvaltiot ovat ripeästi laatineet omat kansalliset uudistusohjelmansa yhdenmukaisuuden suuntaviivojen pohjalta. Kansalliset uudistusohjelmat on mukautettu jäsenvaltioiden omiin tarpeisiin ja erityistilanteisiin. Eurooppa-neuvosto on lisäksi tyytyväinen edistymiseen yhteisön Lissabonin ohjelman osalta.
11. Eurooppa-neuvosto panee merkille, että kansallisten uudistusohjelmien näkemykset keskeisistä haasteista ovat pitkälti yhteneväiset. Eurooppa-neuvosto panee myös merkille, että ohjelmiin sisältyy suuri määrä lupaavia politiikkoja, joista voidaan vaihtaa tietoja ja kokemuksia. Eurooppa-neuvosto panee kuitenkin samalla merkille komission näkemyksen, että eräisiin ohjelmiin voisi sisältyä täsmällisempiä tavoitteita ja aikatauluja ja että ne voisivat myös olla yksityiskohtaisempia kilpailun ja markkinoille pääsyn esteiden poistamisen osalta. Niissä olisi myös annettava lisätietoja suunniteltujen uudistusten julkiseen talouteen liittyvistä näkökohdista.
12. Jäsenvaltiot ovat todella pyrkineet saamaan kansalliset parlamentit ja alue- ja paikallistason viranomaiset sekä työmarkkinaosapuolet ja muut kansalaisyhteiskunnan sidosryhmät osallistumaan kansallisten uudistusohjelmien laatimiseen. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä myös Euroopan parlamentin, alueiden komitean ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitean aloitteisiin lisätä yhteisön tason vastuunottoa. Eurooppa-neuvosto kannustaa Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa ja alueiden komiteaa jatkamaan työtään ja pyytää niitä toimittamaan vuoden 2008 alussa yhteenvedot kasvu- ja työllisyyskumppanuuden tukemiseksi.
13. Euroopan kansalaiset on saatava prosessiin aktiivisemmin mukaan, jotta ymmärrettäisiin paremmin, että nopeasti ja asianmukaisesti toteutetut uudistukset johtavat lisääntyneeseen ja paremmin jaettuun hyvinvointiin. Uudistetun työllisyys- ja kasvukumppanuuden toimivuus edellyttää työmarkkinaosapuolten aktiivista osallistumista ja vastuuta. Tässä suhteessa niiden äskettäin hyväksymä yhteinen monivuotinen työohjelma on arvokas väline. Eurooppa-neuvosto ilmaiseekin tyytyväisyytensä tulevan puheenjohtajavaltion Suomen aikomukseen järjestää sosiaalialan kolmikantahuippukokous.

14. Eurooppa-neuvosto on tietoinen euroalueen jäsenvaltioissa toteutettavien tehostettujen rakenneuudistusten erityisestä merkityksestä ja korostaa, että politiikkojen tehokas koordinointi kyseisellä alueella on välttämätön edellytys muun muassa sille, että rahaliiton sisäiseen epäsymmetriseen talouskehitykseen voidaan vastata tehokkaammin.
15. Nyt kun kansalliset uudistusohjelmat on laadittu, on tärkeää ylläpitää liikettä varmistamalla niiden tehokas, nopea ja kattava täytäntöönpano ja tarvittaessa uudistusohjelmissa sovittujen toimenpiteiden tehostaminen maaliskuun 2005 Eurooppa-neuvoston määrittämien kehysten, menettelyjen ja raportointivelvoitteiden ja kesäkuussa 2005 hyväksyttyjen suuntaviivojen mukaisesti. Näin ollen Eurooppa-neuvosto:
- pyytää jäsenvaltioita raportoimaan syksyllä 2006 toimenpiteistä, joita ne ovat toteuttaneet kansallisten uudistusohjelmiensa täytäntöönpanemiseksi ensisijaisten tavoitteidensa mukaisesti, ottaen asianmukaisesti huomioon komission ja neuvoston monenvälisen valvonnan puitteissa tekemän arvioinnin ja jäljempänä mainitut sovitut ensisijaiset toimet, ja ottamaan kansalliset uudistusohjelmat huomioon koheesiopoliittisten strategisten viitekehystensä laatimisessa;
 - pyytää neuvostoa, komissiota ja jäsenvaltioita järjestämään kokemusten vaihdon käytännöllisellä tavalla, ja komissiota kiinnittämään kevään 2007 Eurooppa-neuvostolle tehtävässä kansallisten uudistusohjelmien täytäntöönpanon edistymistä koskevassa selvityksessään erityistä huomiota ensisijaisiin toimiin sekä ehdottamaan mahdollisesti tarvittavia lisätoimenpiteitä.
16. Eurooppa-neuvosto vahvistaa, että työllisyyttä ja kasvua koskevat yhdenmetyt suuntaviivat vuosille 2005–2008 ovat edelleen voimassa. Niiden puitteissa se on sopinut
- **ensisijaisia toimia edellyttävistä aloista, joita ovat** panostaminen osaamiseen ja innovointiin, liiketoimintapotentiaali erityisesti pk-yrityksissä ja ensisijaisten ryhmien työllistäminen (ks. I osa), sekä **Euroopan energiapolitiikan** määrittelystä (ks. II osa);
 - kautta linjan toteutettavista toimista **etenemisvauhdin ylläpitämiseksi** kaikissa kasvu- ja työllisyyskumppanuuden pilareissa (ks. III osa).

I OSA

ENSISIJAISIA TOIMIA EDELLYTTÄVÄT ALAT

17. Eurooppa-neuvosto on sopinut seuraavista aloista, joilla on tarkoitus toteuttaa ensisijaisia toimia uudistetun kasvu- ja työllisyyskumppanuuden puitteissa vuoden 2007 loppuun mennessä.

a) Suurempi panostus osaamiseen ja innovointiin

18. Tutkimus- ja kehittämistoiminnalla on niin suuri merkitys tulevan kasvun kannalta ja se tarjoaa ratkaisut niin moniin nyky-yhteiskuntaa koetteleviin ongelmiin, että Eurooppa-neuvosto vahvistaa Barcelonassa tehdyn sitoumuksen ja toteaa tyytyväisenä, että yksittäisten kansallisten tavoitteiden asettamisessa on edistytty, sekä kehottaa kaikkia jäsenvaltioita edistämään politiikkaa ja toimintaa, jolla pyritään kolmen prosentin kokonaistavoitteeseen vuoteen 2010 mennessä ottaen huomioon jäsenvaltioiden erilaiset lähtökohdat (ks. liite I). Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan voimavarojen lisäämiseksi ja parantamiseksi jäsenvaltioiden olisi kohdennettava uudelleen julkisia menojaan tutkimukseen ja innovaatioihin ja kannustettava yksityisen sektorin tutkimus- ja kehittämistoimintaa erityisesti parantamalla tukivälineyhdistelmäänsä.
19. Eurooppa-neuvosto kehottaa hyväksymään pikaisesti **seitsemännen tutkimuksen ja kehittämisen puiteohjelman** ja uuden kilpailukyky- ja innovaatio-ohjelman. Se kehottaa perustamaan nopeasti Euroopan tutkimusneuvoston. Tutkimusneuvoston työskentely perustuu kriteereihin, joilla pyritään nostamaan Euroopan parhaiden tutkimusryhmien huippuosaaminen vieläkin korkeammalle tasolle. Tutkimuksen puiteohjelmaan kuuluvia toimia olisi koordinoitava paremmin muiden eurooppalaisten ja kansallisten toimien kanssa julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien edistämiseksi, mukaan lukien Eurekan kaltaiset hallitustenväliset aloitteet.
20. Eurooppa-neuvosto kehottaa Euroopan investointipankkia tukemaan innovointia ja vahvistamaan toimiaan tutkimus- ja kehittämistoiminnan alalla mahdollisimman pian viimeisteltävän riskinjaon rahoitusvälineen avulla. Eurooppa-neuvosto odottaa Euroopan investointipankin ja EU:n talousarvion yhteisrahoitukseen vuoteen 2013 ulottuvalla ajanjaksolla perustuvien uusien rahoitusvälineiden ja yksityisen sektorin osallistumisen tuovan jopa 30 miljardia euroa riskipääomana ja pankkilainatakauksina.

21. **Dynaamisen ympäristön** aikaansaamista olisi edistettävä luomalla houkuttelevia yritysrypäitä. Jäsenvaltioita pyydetään luomaan tutkijoille yhtenäiset, avoimet ja kilpailukykyiset eurooppalaiset työmarkkinat varsinkin poistamalla jäljellä olevat maantieteellisen ja alojen välisen liikkuvuuden esteet sekä parantamalla tutkijoiden työllistymis- ja työskentelyedellytyksiä sekä kannustamalla nuoria tutkijalahjakkuuksia ryhtymään tutkijan uralle. Kansallisten rajojen sisällä ja ylitse tapahtuvaa yhteistyötä ja teknologian siirtoa julkisen tutkimustoiminnan ja teollisuuden välillä olisi lisättävä ja lisäksi luotava edellytykset tutkijoiden sijoittumiselle teollisuuteen.
22. Kokonaisvaltainen lähestymistapa innovaatiopolitiikkaan voidaan saavuttaa tukemalla innovatiivisten hyödykkeiden ja palvelujen markkinoita sekä huippuosaamista uusien teknologioiden, kuten tieto- ja viestintäteknologian, tutkimuksessa sekä ympäristöinnovaatioissa. Tämä edellyttää muun muassa sellaisten parhaiden käytäntöjen yksilöintiä innovaatiopolitiikoissa, joilla on eniten potentiaalia luoda todellista lisäarvoa ja edistää tuottavuutta. Lisäksi tutkimus- ja kehittämistoiminnan, innovaatiojärjestelmien ja liike-elämän välisiä yhteyksiä olisi lujitettava, niin että innovaatioprosessi tehostuu ja innovaatioiden kypsyminen ja niiden muuttaminen kaupallisiksi tuotteiksi ja palveluiksi vie aiempaa vähemmän aikaa. Näin ollen Eurooppa-neuvosto haluaakin Euroopalle laajapohjaisen innovaatiostrategian, jonka avulla osaamiseen panostaminen näkyy tuotteina ja palveluina. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto tunnustaa Ahon raportin "Innovatiivisen Euroopan luominen" merkityksen ja pyytää komissiota arvioimaan raportin suosituksia sekä tulevaa puheenjohtajavaltiota tekemään selkoa edistymisestä vuoden 2006 loppuun mennessä.
23. **Koulutuksella** on ratkaiseva merkitys EU:n pitkän aikavälin kilpailukyvyn kehittämisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kannalta. Ratkaisevaa on myös huippuosaamisen ja innovoinnin tavoittelu kaikilla koulutustasoilla etenkin korkeakoulutuksen, tutkimuksen ja yritysten välisiä yhteyksiä tiivistämällä. Koulutusjärjestelmien uudistuksia on myös vauhditettava, jotta niiden korkea laatu, tehokkuus ja tasa-arvo voidaan taata. Kansallisten elinikäisen oppimisen strategioiden olisi tarjottava kaikille kansalaisille heidän tarvitsemansa taidot ja pätevyyydet, joiden hankkimisessa avustetaan yhä suuremmassa määrin sellaisilla yhteisön tason koulutusohjelmilla kuin Erasmus ja Leonardo. Liikkuvuuden ja toimivien työmarkkinoiden tukemiseksi olisi lisäksi edistytävä eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen (EQF) toteuttamisessa.

24. **Koulutukseen tehtävistä investoinneista** on merkittävää hyötyä, joka on tuntuvasti kustannuksia suurempi ja ulottuu pitkälle vuoden 2010 jälkeenkin. Ne olisi suunnattava aloille, joilla taloudellinen tuotto ja sosiaalinen hyöty ovat suuret. Lissabonin uudistusohjelmassa koulutuksen on oltava keskeisellä sijalla, ja vuosia 2007–2013 koskeva elinikäisen oppimisen ohjelma on tässä suhteessa avainasemassa. Eurooppa-neuvosto kehottaakin jäsenvaltioita kansallisia käytäntöjä noudattaen helpottamaan yliopistojen mahdollisuuksia saada lisärahoitusta muun muassa yksityisistä lähteistä ja poistamaan esteitä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksilta yritysten kanssa. Lisäksi se korostaa, että yliopistot ja niiden tutkimushenkilöstö ovat avainasemassa tutkimustulosten levittämisessä ja siirtämisessä liike-elämän käyttöön ja että toiminnassa mukana olevien johtamistaitoja ja -valmiuksia on kehitettävä. Eurooppa-neuvosto odottaa kiinnostuneena korkeakoulutuksesta laadittavaa komission kertomusta, jossa käsitellään erityisesti koulutus–tutkimus–innovaatio-kolmiota sekä yliopistojen ja liike-elämän välisiä yhteyksiä.
25. Eurooppa-neuvosto panee merkille komission Euroopan teknologiainstituutista antaman tiedonannon merkityksen ja aikoo tutkia sen ideoita perusteellisemmin, jotta muiden toimien ohessa tälläkin tavoin voidaan lisätä verkottumista ja synergiaa huipputason tutkimus- ja innovaatioyhteisöjen välillä Euroopassa. Eurooppa-neuvosto toteaa, että huipputason tutkimus- ja innovaatioyhteisöjen välistä verkottumista ja synergiaa Euroopassa lisäävien muiden toimien ohella Euroopan teknologiainstituutti – kaikille jäsenvaltioille avoimen huippuluokan verkoston pohjalta – on tärkeä askel kohti korkeakoulutuksen, tutkimuksen ja innovaatioiden välisen yhteyden luomista. Euroopan tutkimusneuvostolla olisi oltava tässä johtava asema. Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota tekemään ehdotuksen jatkotoimenpiteistä kesäkuun 2006 puoliväliin mennessä.

b) Liiketoimintapotentiaalin vapauttaminen erityisesti pk-yrityksissä

26. Vahvan ja kilpailukykyisen teollisuuspohjan yleisestä merkityksestä Euroopassa ja näin ollen myös siitä, että EU:n valmistusteollisuudella on oltava uudenaikainen ja yhtenäinen toiminta-ajatus, vallitsee yhteisymmärrys. Eurooppa-neuvosto korostaa, että on saavutettava oikea tasapaino horisontaalisten ja alakohtaisten lähestymistapojen välillä, ja toteaa, että on parannettava politiikkojen yhdenmukaisuutta, jotta voidaan laajemmin hyötyä mahdollisista synergioista. Neuvosto vetoaa jäsenvaltioihin, jotta ne kehittäisivät ennakoivasti kansallisia strategioita ja toteuttaisivat toimenpiteitä kilpailukyvyn, innovaation ja tuottavuuden edistämiseksi sellaisten politiikkojen avulla, joissa otetaan huomioon sosiaalinen ulottuvuus ja yksilöiden tarpeet kansainvälistymis- ja rakennemuutosprosessissa.
27. Eurooppa-neuvosto toteaa, että on äärimmäisen tärkeää luoda suotuisampi toimintaympäristö erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille (pk-yrityksille), jotka ovat Euroopan talouden kulmakivi. Yhteisön tasolla on saavutettu huomattavaa edistystä eritoten perusteellisilla ja tasapainoisilla vaikutustenarvioinneilla, joita komissio on laatinut uusista ehdotuksista, samoin kuin ehdotusten entistä selkeämmällä kilpailukykyulottuvuudella ja säännöllisesti tarkistettavalla yksinkertaistamisohjelmalla. Vaikutuksen täydentämiseksi kansallisella tasolla Eurooppa-neuvosto kehottaa jäsenvaltioita saattamaan yhteisön lainsäädännön osaksi kansallista lainsäädäntöään ja panemaan sen täysimääräisesti täytäntöön, jotta kuluttajat, työntekijät ja yritykset voisivat nauttia sisämarkkinoiden eduista.
28. Pk-yrityksillä on ratkaiseva merkitys kasvun lisäämisessä ja parempien työpaikkojen luomisessa Eurooppaan. Kaikentyyppisiä pk-yrityksiä varten on laadittava kattavia tukipolitiikkoja sekä yksinkertaista, avointa ja helposti sovellettavaa lainsäädäntöä. Periaatetta "etusija pienyrityksille" on noudatettava johdonmukaisesti, ja siitä on tultava ohjaava periaate kaikessa asiaankuuluvassa lainsäädännössä niin yhteisössä kuin kansallisella tasolla. Eurooppa-neuvosto pyytääkin komissiota esittämään pk-yritysten kasvua ja kehitystä tukevia säännöksiä, jotka koskevat esimerkiksi pidempiä siirtymäaikoja, alennettuja maksuja, yksinkertaistettuja raportointivaatimuksia ja poikkeusmenettelyjä. Eurooppa-neuvosto odottaa komission auttavan jäsenvaltioita eteenpäin niiden mukauttaessa politiikkojaan pk-yritysten tarpeisiin ja edistävän kaikkien sidosryhmien kanssa käytävää vuoropuhelua.

29. Komissiota pyydetään käynnistämään toimenpide, jolla mitataan EU:n säännöistä aiheutuvia hallintokustannuksia tietyillä aloilla kiinnittäen erityistä huomiota pk-yrityksiin ja siihen, mitkä kustannukset johtuvat suoraan EU:n lainsäädännöstä ja mitkä siitä, että jäsenvaltioiden välillä on eroja EU:n sääntöjen saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä. Tämä arviointi olisi sovitettava yhteen meneillään olevien kansallisten aloitteiden kanssa. Komissiota pyydetään tutkimaan tältä pohjalta vaihtoehtoja, joiden avulla tietyille aloille voidaan asettaa mitattavia tavoitteita hallinnollisten rasitteiden vähentämiseksi ja raportoimaan neuvostolle edistymisestä vuoden 2006 loppuun mennessä. Eurooppa-neuvosto pitää myönteisenä komission lupausta vähentää edelleen pk-yrityksille tilastoinnista aiheutuvaa taakkaa.
30. Jäsenvaltioiden olisi vuoteen 2007 mennessä luotava yrityksen nopeaa ja yksinkertaista perustamista varten keskitetty palvelupiste tai muita vaikutukseltaan vastaavia järjestelyjä. Jäsenvaltioiden olisi toimittava niin, että yrityksen – erityisesti pk-yrityksen – perustamiseen kuluva keskimääräinen aika lyhenisi huomattavasti, ja olisi pyrittävä siihen, että vuoden 2007 loppuun mennessä yrityksen perustaminen veisi kaikkialla EU:ssa enintään viikon. Käynnistysmaksut olisi minimoitava ja ensimmäisen työntekijän palkkaamisen ei pitäisi edellyttää yhteydenottoa useampaan kuin yhteen viranomaiseen.
31. Eurooppa tarvitsee entistä enemmän yrittäjiä, joilla on markkinoilla kilpailemiseen tarvittavat taidot. Eurooppa-neuvosto korostaakin tarvetta luoda yleisesti yritysmyönteinen ympäristö ja tarvittavat perusedellytykset, joilla helpotetaan ja kannustetaan yrittäjyyttä, ja kehottaa näin ollen jäsenvaltioita tehostamaan asiaan liittyviä toimiaan muun muassa asianmukaisella koulutustasolla annettavan yrittäjyyskasvatuksen ja -koulutuksen avulla. Myös tiedotusvälineillä ja luovilla toimialoilla yleensäkin voi olla tärkeä tehtävä yrittäjyyden edistämisessä ja ihmisten rohkaisemisessa yrittäjänuran valintaan. Kansallisissa uudistusohjelmissa ja niitä koskevissa kertomuksissa olisikin nimenomaisesti mainittava ne toimenpiteet, joilla parannetaan pk-yritysten toimintaympäristöä ja kannustetaan useampia ihmisiä, erityisesti naisia ja nuoria, ryhtymään yrittäjiksi.

32. Täysin yhdentyneet rahoitusmarkkinat ja riittävä rahoitus ovat ratkaisevia pk-yritysten kasvulle. Jos niistä ei huolehdi, rahoituksen puute tulee edelleen olemaan esteenä pk-yritysten innovatiivisuudelle. Yhteisön tasolla tarjotaan rahoituslähteitä yhteisön tulevien ohjelmien, erityisesti seitsemännen tutkimuksen puiteohjelman sekä kilpailukyky- ja innovaatio-ohjelman rahoitusvälineiden kautta. Tämän lisäksi neuvosto kehottaa jäsenvaltioita hyödyntämään täysimääräisesti rakennerahastojen tarjoamia mahdollisuuksia niin perinteisten kuin uusienkin rahoitusvälineiden, kuten JEREMIE-rahoitusvälineen muodossa. Lisäksi pk-yritysten teollis- ja tekijänoikeuspotentiaali ansaitsee enemmän huomiota. Myös pk-yritysten markkinoille pääsyä tullaan parantamaan helpottamalla pk-yritysten pääsyä julkisten hankintojen markkinoille ja osallistumista standardisointiin sekä tukemalla pk-yritysten kansainvälistymistä.
33. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille komission aikomuksen harkita perusteellisesti voimassa olevien, pk-yrityksiä koskevien valtiontukisääntöjen muuttamista sekä hallintomenettelyjen yksinkertaistamista muun muassa myöntämällä laajempia ryhmäpoikkeuksia pitäen kuitenkin edelleen tavoitteena valtiontukien vähentämistä ja parempaa kohdentamista. Se panee tässä yhteydessä merkille, että pk-yrityksille voidaan antaa investointi- ja työllisyystukea 15 miljoonaan euroon asti ilman, että niiden tarvitsee ilmoittaa saamistaan tuista. Se pitää myönteisenä myös komission aikomusta tutkia mahdollisuutta kaksinkertaistaa *de minimis* -tukien enimmäismäärä ottaen täysin huomioon meneillään olevat neuvottelut sekä perustamissopimus ja voimassa oleva oikeuskäytäntö. Yleisemmällä tasolla ja kilpailukyvyn ulkoiset näkökohdat huomioon ottaen se katsoo, että valtiontuen tarkistuksen on määrä kannustaa laajoihin investointeihin Euroopassa ja tehdä Euroopasta houkuttelevampi tuleville investoinneille.

c) *Ensisijaisten ryhmien työllistymismahdollisuuksien lisääminen*

34. Työllisyyden lisääminen Euroopassa on edelleen yksi tärkeimmistä uudistuksen kohteista. Viime vuosina toteutetut työmarkkinauudistukset alkavat tuottaa tuloksia. Yhtenä tärkeänä tavoitteena on lisätä erityisesti nuorten, naisten, iäkkäiden työntekijöiden, vammaisten ja vajaakuntoisten, laillisten maahanmuuttajien ja vähemmistöjen osallistumista työmarkkinoille. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi olisi toimittava tiiviissä yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa.

35. Euroopan valoisampia talousnäkymiä voidaan hyödyntää luotaessa enemmän ja parempia työpaikkoja, ja nyt onkin pyrittävä tarmokkaammin toteuttamaan Euroopan työllisyysstrategiaa ja kolmea ensisijaista toimintatavoitetta, jotka ovat työelämään siirtymisen ja työelämässä jatkamisen kannustaminen, työvoiman tarjonnan lisääminen ja sosiaaliturvajärjestelmien uudistaminen sekä työntekijöiden ja yritysten sopeutumiskyvyn parantaminen ja henkiseen pääomaan tehtävien investointien lisääminen koulutusta ja ammattitaitoa parantamalla. Työn parempi organisointi, työelämän laatu ja työntekijöiden kvalifikaatioiden jatkuva ajanmukaistaminen ovat kaikki tekijöitä, joita olisi analysoitava työn tuottavuuden lisäämiseksi.
36. Meneillään oleva talouden asteittainen elpyminen huomioon ottaen tarvitaan aktiivisia lisätoimia, jotta työllisyys- ja kasvukumppanuuden työllisyystavoitteiden saavuttamiseen tähtäävänä välitavoitteena Euroopan työllisyys lisääntyisi vähintään 2 miljoonalla työpaikalla vuosittain vuoteen 2010 saakka.
37. Eurooppa-neuvosto kehottaa jäsenvaltioita
- kehittämään työn elinkaariajattelua, jotta helpotetaan sujuvaa siirtymistä työpaikasta toiseen koko työelämän ajan, kasvatetaan tehtyjen työtuntien kokonaismäärää kansantaloudessa ja tehostetaan henkiseen pääomaan sijoittamista;
 - jatkamaan siirtymistä aktivoiviin ja ennaltaehkäiseviin politiikkoihin, joilla kannustetaan ja autetaan ihmisiä löytämään palkkatyötä;
 - kohdistamaan tehokkaammin toimenpiteet, joita toteutetaan heikon ammattitaidon omaavan ja pienipalkkaisen, erityisesti työmarkkinoiden ulkopuolelle jäävän väestönsosan hyväksi.
38. Nuorten työmarkkinatilannetta on kiireesti parannettava ja nuorisotyöttömyyttä on vähennettävä huomattavasti. Eurooppa-neuvosto korostaakin, että vuodeksi 2010 sovittua tavoitetta silmällä pitäen olisi tehostettava pyrkimyksiä vähentää koulun keskeyttäminen 10 prosenttiin ja varmistaa, että vähintään 85 prosenttia 22-vuotiaista suorittaisi toisen asteen koulutuksen loppuun. Viimeistään vuoden 2007 lopussa jokaiselle koulunsa päättäneelle työttömälle nuorelle olisi tarjottava kuuden kuukauden, ja vuoteen 2010 mennessä enintään neljän kuukauden kuluessa työpaikkaa, oppisopimusta, lisäkoulutusta tai muuta työllistämistoimenpidettä.

39. Eurooppa-neuvosto korostaa, että olisi toteutettava aktiivisen ikääntymisen strategioita, jotta iäkkäiden työntekijöiden olisi nykyistä houkuttelevampaa pysyä pidempään työelämässä. Tässä yhteydessä olisi harkittava työuran pidentämiseen, asteittaiseen eläkkeellesiirtymiseen, osa-aikatyöskentelyyn ja työn laadun parantamiseen tähtääviä kannustimia sekä kohdennettuja kannustimia sen varmistamiseksi, että koulutukseen osallistuvien iäkkäiden työntekijöiden lukumäärä kasvaa nopeammin kuin vastaava koko työvoimaa koskeva luku.
40. Eurooppa-neuvosto on tietoinen siitä, että tasa-arvopolitiikka on elintärkeää talouskasvulle, hyvinvoinnille ja kilpailukyvyille, ja korostaa, että Euroopan tasolla on nyt tiukasti sitouduttava toteuttamaan naisten työllisyyttä edistävää sekä työ- ja yksityiselämän välistä tasapainoa parantavaa politiikkaa. Tätä ajatellen Eurooppa-neuvosto hyväksyy naisten ja miesten tasa-arvoa koskevan eurooppalaisen sopimuksen (ks. liite II) ja on yhtä mieltä siitä, että laadukkaan lastenhoidon saatavuutta olisi parannettava jäsenvaltioiden omien kansallisten tavoitteiden mukaisesti.
41. Eurooppa-neuvosto korostaa, että kansallisissa uudistusohjelmissa on kehitettävä entistä järjestelmällisemmin kattavia poliittisia strategioita, joiden tarkoituksena on parantaa työntekijöiden ja yritysten sopeutumiskykyä. Eurooppa-neuvosto pyytää jäsenvaltioita tässä yhteydessä kiinnittämään erityistä huomiota "joustoturvan" (joustavuuden ja turvan tasapaino) asettamaan avainhaasteeseen: Euroopan on hyödynnettävä kilpailukyvyn, työllisyyden ja sosiaaliturvan myönteistä keskinäistä riippuvuutta. Näin ollen jäsenvaltioita pyydetään oman työvoimatilanteensa mukaisesti ja integroitua joustoturva-ajattelutapaa noudattaen jatkamaan työvoima- ja sosiaalipoliittisia uudistuksia, jotka on riittävästi mukautettu kulloisiinkin institutionaalsiin olosuhteisiin ja joissa otetaan huomioon työmarkkinoiden segmentoituminen. Tässä yhteydessä komissio aikoo yhdessä jäsenvaltioiden ja työmarkkinaosapuolten kanssa tutkia mahdollisuutta laatia joustoturvaa koskevat yhteiset periaatteet. Nämä periaatteet voisivat olla hyödyllisenä vertailukohtana pyrittäessä kohti avoimempia ja paremmin tarpeita vastaavia työmarkkinoita sekä tuottavampia työpaikkoja.
42. Se panee merkille myös komission ehdotuksen perustaa kaikkien jäsenvaltioiden käytettävissä oleva Euroopan globalisaatiorahasto, jonka tarkoituksena on tarjota lisätukea maailmankaupan huomattavien rakenteellisten muutosten vuoksi työttömiksi jääneille työntekijöille ja auttaa heitä uudelleen kouluttautumisessa sekä työn haussa, ja pyytää neuvostoa, Euroopan parlamenttia ja komissiota ryhtymään tarvittaviin toimiin, jotta rahaston toiminta pääsisi käyntiin mahdollisimman pian ja mieluiten viimeistään 1. tammikuuta 2007.

II OSA

EUROOPAN ENERGIAPOLITIikka

43. Eurooppa-neuvosto toteaa, että Euroopalla on edessään useita energia-alan haasteita: öljy- ja kaasumarkkinoilla vallitseva ongelmallinen tilanne, kasvava riippuvuus tuonnista, monipuolistamisessa saavutetut rajoitetut tulokset, korkeat ja epävakaat energian hinnat, lisääntyvä maailmanlaajuinen energiankysyntä, tuottaja- ja kauttakulkumaita sekä kuljetusreittejä koskevat turvallisuusriskit, ilmastonmuutoksesta johtuvat kasvavat uhat, hidas edistyminen energiatehokkuuden alalla ja uusiutuvien energialähteiden käytössä, tarve avoimuuden lisäämiseen energiamarkkinoilla ja kansallisten energiamarkkinoiden yhdentymisen ja yhteenliittämisen jatkamiseen energiamarkkinoiden vapautumisen lähestyessä toteutumistaan (heinäkuu 2007) sekä energia-alan toimijoiden välisen koordinoinnin rajoittuneisuus samalla, kun tarvitaan laajoja investointeja energainfrastruktuuriin. Näihin haasteisiin vastaamatta jättäminen vaikuttaa suoraan EU:n ympäristöön, työllisyyteen ja kasvupotentiaaliin.
44. Eurooppa-neuvosto vastaa näihin haasteisiin selkeästi laaditun komission vihreän kirjan "Euroopan strategia kestävän, kilpailukykyisen ja varman energiahuollon turvaamiseksi" ja neuvoston selvityksen pohjalta kannustamalla kehittämään Euroopan energiapolitiikkaa, jolla pyritään tehokkaaseen yhteisön politiikkaan, jäsenvaltioiden toimien johdonmukaisuuteen ja eri politiikan alojen toimien yhtenäisyyteen ja saavutetaan tasapainoisella tavalla toimitusvarmuuden, kilpailukykyyn ja ympäristön kestävyys tavoitteet.
45. Eurooppa-neuvosto korostaa, että mainitun johdonmukaisuuden saavuttamiseksi sekä EU:n sisäisissä että ulkoisissa politiikoissa energiapolitiikan on vastattava monien politiikan alojen vaatimuksiin. Osana kasvustrategiaa energiapolitiikka edistää avoimilla ja kilpailuun perustuvilla markkinoilla investointeja, teknologian kehittämistä sekä koti- ja ulkomaankauppaa. Energiapolitiikalla on vahvat siteet ympäristöpolitiikkaan, työllisyyteen, aluepolitiikkaan ja erityisesti liikennepolitiikkaan. Lisäksi ulko- ja kehitysyhteistyöpolitiikan merkitys energiapolitiikan tavoitteiden edistämisessä muiden maiden kanssa kasvaa jatkuvasti. Näin ollen Eurooppa-neuvosto kehottaa tehostamaan asianmukaisten neuvoston kokoonpanojen keskinäistä koordinaatiota ja pyytää Euroopan komissiota ottamaan huomioon sääntelyn parantamista koskevat periaatteet valmistellessaan uusia toimia.

46. Euroopan energiapolitiikan kehittäminen edellyttää, että jäsenvaltioiden energiatarpeet ja -politiikat tunnetaan ja ymmärretään asianmukaisella tavalla ja että pidetään mielessä energia-alan strateginen asema. Näin ollen Euroopan energiapolitiikan pitäisi perustua yhteisiin näkemyksiin pitkän aikavälin kysynnästä ja tarjonnasta sekä kaikkien energialähteiden etujen ja haittojen avoimeen arviointiin, ja sen pitäisi osaltaan edistää tasapainoisella tavalla kolmen päätavoitteen saavuttamista:

a) toimitusvarmuuden lisääminen:

- kehitetään yhteistä ulkoisen politiikan lähestymistapaa energiapolitiikan tavoitteiden tukemiseksi ja viedään eteenpäin energiavuoropuheluja EU:n ja sen jäsenvaltioiden sekä niiden tärkeimpien kumppanien – olivat ne tuottaja-, kauttakulku- tai kuluttajamaita – välillä hyödyntäen synergiaa asiaankuuluvien kansainvälisten järjestöjen kanssa;
- tehostetaan monipuolistamista ulkoisten sekä kotimaisten lähteiden, toimittajien ja kuljetusreittien osalta ja investoidaan tarvittavaan infrastruktuuriin, kuten nesteytetyn maakaasun (LNG) käsittelylaitoksiin;
- varmistetaan kriisitilanteita varten yhteiset toimintaperiaatteet yhteisvastuun hengessä ja toissijaisuusperiaate huomioon ottaen;

b) Euroopan talouksien kilpailukyvyyn ja energian kohtuuhintaisuuden varmistaminen sekä yritysten että kuluttajien edun mukaisesti vakaissa sääntelypuitteissa:

- pyritään yhdessä jäsenvaltioiden kanssa saattamaan päätökseen sähkön ja kaasun sisämarkkinoiden avaaminen kaikille kuluttajille vuoden 2007 puoliväliin mennessä tunnustaen samalla kuitenkin joidenkin pienten ja eristyneiden jäsenvaltioiden erityisolosuhteet;
- varmistetaan sisämarkkinoita koskevan lainsäädännön täysi, tehokas ja avoin täytäntöönpano, millä olisi myös oltava keskeinen asema toimitusvarmuuden turvaamisessa;
- edistetään suhteessa naapurimaihin toimintaperiaatteita, jotka muistuttavat energian sisämarkkinoiden lähestymistapaa, ja tehostetaan energia-alan sääntelyviranomaisten välistä koordinoitua ja korostetaan niiden asemaa;

- joudutetaan alueellista energiayhteistyötä EU:ssa, helpotetaan alueellisten markkinoiden integroimista sisämarkkinoihin ja kehitetään edelleen sisämarkkinoita kiinnittäen erityistä huomiota maihin ja alueisiin, jotka ovat paljon eristyksissä EU:n energiamarkkinoista;
- edistetään varastoinnin ja erityisesti kaasu- ja sähköverkkojen yhteenliittämiseen liittyvän infrastruktuurin nopeaa ja johdonmukaista kehittämistä pitäen sähköverkkojen osalta tavoitteena vähintään 10:tä prosenttia jäsenvaltioiden kokonaistuotantokapasiteetista; kuten Barcelonan Eurooppa-neuvostossa vuonna 2002 myös sovittiin, rahoituksesta vastaisivat pääosin mukana olevat yritykset;
- tarkistetaan voimassa olevia direktiivejä ja muuta lainsäädäntöä hallinnollisten lupamenettelyjen nopeuttamiseksi ja jotta voidaan kehittää investointihankkeille suotuisampi sääntely-ympäristö;

c) ympäristön kestävyyden edistäminen:

- vahvistetaan EU:n johtajuutta hyväksymällä realistinen ja tavoitteellinen energiatehokkuuden toimintasuunnitelma unohtamatta komission arvion mukaista EU:n 20 prosentin energiansäästöpotentiaalia vuoteen 2020 mennessä ja ottaen huomioon jäsenvaltioiden jo toteuttamat toimenpiteet;
- vahvistetaan EU:n johtajuutta jatkamalla uusiutuvien energialähteiden EU:n laajuista kehittämistä (etenemissuunnitelma) komission laatiman analyysin perusteella, jossa tarkastellaan, miten voidaan saavuttaa nykyiset (vuoden 2010) tavoitteet ja ylläpitää kustannustehokkaalla tavalla nykyisiä toimia pitkällä aikavälillä esimerkiksi harkitsemalla uusiutuvien energialähteiden osuuden tavoitteen nostamista 15 prosenttiin sekä biopolttoaineen osuuden tavoitteen nostamista 8 prosenttiin vuoteen 2015 mennessä, ja kehitetään keskipitkän ja pitkän aikavälin strategia EU:n energiantuonnista riippuvuuden vähentämiseksi kasvu- ja työllisyysstrategian tavoitteiden mukaisesti ja ottaen huomioon EU:n energiamarkkinoista paljon eristyksissä olevien saarten tai alueiden ongelmat;
- pannaan täytäntöön biomassaa koskeva toimintasuunnitelma;

- saatetaan päätökseen ilmastomuutoksen torjumista koskevan EU:n keskipitkän ja pitkän aikavälin strategian kehittämisen yhteydessä EU:n päästökauppajärjestelmän tarkistaminen, koska sen avulla voidaan kustannustehokkaasti saavuttaa ilmastomuutosta koskevat tavoitteet, luoda investoijien kannalta tärkeää keskipitkän ja pitkän aikavälin varmuutta ja arvioida eri sektorien mahdollisuudet näiden tavoitteiden suhteen;
- varmistetaan kansallisten ja yhteisön tutkimusta, kehittämistä ja demonstrointia koskevien välineiden riittävä tuki energiatehokkuudelle, kestäville energioille ja vähän päästöjä aiheuttaville teknologioille.

47. Näihin tavoitteisiin pyrittäessä Euroopan energiapolitiikan olisi:

- varmistettava markkinoiden avoimuus ja syrjimättömyys;
- oltava kilpailusääntöjen mukaista;
- oltava yhdenmukaista julkisia palveluja koskevien velvoitteiden kanssa;
- kunnioitettava varauksetta jäsenvaltioiden määräysvaltaa primaarienergiälähteiden osalta sekä jäsenvaltioiden energialähteiden valintaa.

48. Eurooppa-neuvosto pyytää Euroopan komissiota ja korkeaa edustajaa tekemään tiivistä yhteistyötä ulkoisten energiasuhteiden tärkeässä kysymyksessä ja osallistumaan EU:n strategian kehittämiseen, josta saatetaan keskustella Eurooppa-neuvoston seuraavassa kokouksessa.

49. Eurooppa-neuvosto suhtautuu myönteisesti komission aikomukseen esittää säännöllisesti vuodesta 2007 alkaen strateginen energiakatsaus, jossa käsitellään erityisesti ulkoisen energiapolitiikan yhteydessä keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä tarvittavia tavoitteita ja toimia. Jäsenvaltiot saattavat esittää tässä yhteydessä selvityksiä Euroopan etuun liittyvistä toimista. Valmistelevia keskusteluja olisi käytävä vuoden 2006 loppupuoliskolla.

50. Liitteessä III esitetään joukko mahdollisia toimia, joilla voidaan edistää edellä mainittuja tavoitteita. Uusista toimista päätettäessä olisi pyrittävä synergiaan olemassa olevissa kansainvälisissä instituutioissa, foorumeilla, mekanismeissa ja prosesseissa tehtävän työn kanssa. Tältä pohjalta Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota ja neuvostoa valmistelemaan joukon toimia selkeine aikatauluineen, jotta keväällä 2007 kokoontuva Eurooppa-neuvosto voisi hyväksyä painopisteet määrittelevän toimintasuunnitelman.

51. Ottaen huomioon haasteiden kiireellisuuden Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota aloittamaan seuraavilla toimenpiteillä:
- energiatehokkuutta koskevan toimintasuunnitelman esittäminen 2006 puoliväliin mennessä;
 - biomassaa koskevan toimintasuunnitelman täytäntöönpano;
 - verkkojen yhteenliittämistä koskevan ensisijaisen suunnitelman laatiminen sekä sellaisten ensisijaisten infrastruktuurihankkeiden toteuttamisen helpottaminen, joilla edistetään energiahuollon monipuolistamista ja alueellisten markkinoiden integroitumista EU:n sisämarkkinoihin, ottaen samalla huomioon mukana olevien yritysten keskeinen merkitys;
 - EU:n ja Venäjän vuoropuhelun tehostaminen, jotta muun muassa Euroopan energiaperuskirja ratifioitaisiin ja kauttakulkupöytäkirja tehtäisiin Venäjän ollessa G8-ryhmän puheenjohtajavaltiona;
 - strategian kehittäminen energian sisämarkkinoita koskevan lähestymistavan viemiseksi naapurimaihin;
 - energia-asioiden asettaminen riittävällä tavalla etusijalle seitsemännessä puiteohjelmassa;
 - pitkän aikavälin kysyntää ja tarjontaa koskevien näkemysten analysoinnin aloittaminen;
 - energiamarkkinoiden avoimuuden parantaminen erityisesti kaasun varastointikapasiteettia ja öljyvarastoja koskevien tietojen osalta.
-

III OSA

ETENEMISVAUHDIN SÄILYTTÄMINEN KAUTTA LINJAN

a) Terveen ja kestäväen julkisen talouden varmistaminen

52. Tällä hetkellä 12:lla EU:n jäsenvaltiolla on liiallinen alijäämä ja useissa jäsenvaltioissa velan määrä suhteessa BKT:hen on yli 60 prosenttia. Tässä tilanteessa Eurooppa-neuvosto kehottaa jäsenvaltioita käyttämään talouden meneillään olevan elpymisen tarjoamaa tilaisuutta jatkaa julkisen talouden tervehdyttämistä vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisesti. Talouden elpyessä jäsenvaltioiden olisi edettävä nopeasti kohti keskipitkän aikavälin tavoitettaan, ja niiden jäsenvaltioiden, joilla on liiallinen alijäämä, olisi pyrittävä kunnianhimoiseen julkisen talouden vakauttamiseen liiallisen alijäämänsä korjaamiseksi mahdollisimman pian.
53. Monissa jäsenvaltioissa tarvitaan lisää kokonaisvaltaisia uudistuksia niiden hyvinvointijärjestelmien kestävyysparantamiseksi ja väestön ikääntymisen vuoksi kansantalouteen ja julkiseen talouteen kohdistuviin vaikutuksiin vastaamiseksi. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille selvityksen väestön ikääntymisen vaikutuksesta julkisiin menoihin ja vahvistaa uudelleen kolmiosaisen strategian, jolla pyritään vähentämään julkista velkaa, nostamaan työllisyysastetta ja tuottavuutta sekä uudistamaan eläke- ja terveydenhuoltojärjestelmiä. Olisi edistettävä toimenpiteitä, joilla hillitään varhaista työmarkkinoilta poistumista tai vähennetään eläkekustannuksia. Lisäksi Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota suorittamaan kattavan arvioinnin jäsenvaltioiden julkisen talouden kestävyydestä vuoden 2006 loppuun mennessä käyttäen yhteisesti sovittuja menetelmiä; arvioinnista keskustellaan tämän jälkeen neuvostossa.
54. Eurooppa-neuvosto korostaa, että julkisten menojen sekä verotuksen tehokkuutta ja vaikuttavuutta on tärkeää lisätä edelleen julkisen talouden laadun parantamiseksi sekä kasvua ja työllisyyttä lisäävien toimien edistämiseksi kasvu- ja työllisyyskumppanuuden painopisteiden mukaisesti.

55. Yhteinen raha luo voimakkaampia heijastusvaikutuksia jäsenvaltioiden kesken. Euroalueeseen liittyminen lisää politiikkojen tehokkaan koordinoinnin merkitystä, jotta voidaan varmistaa kurinalainen budjettipolitiikka ja joustavuus epäsymmetrisistä häiriöistä selviytymiseksi sekä jatkaa rakennesopeutumista esimerkiksi kilpailukykyeroihin vastaamiseksi. Tässä suhteessa on erityisen tärkeää jatkaa julkisen talouden tervehdyttämistä ja tehostaa rakenneuudistuksia hyödyke-, palvelu-, työ- ja kiinteistömarkkinoilla euroalueen jäsenvaltioissa, mikä edellyttää politiikkojen tehokasta koordinointia tällä alueella.

b) Sisämarkkinoiden toteuttaminen ja investointien edistäminen

56. Sisämarkkinoiden laajentaminen ja syventäminen on keskeinen tekijä uudistetun strategian tavoitteiden saavuttamisessa, minkä mukaisesti Eurooppa-neuvosto edellyttää seuraavaa:
- lopullisen yhteisymmärryksen aikaansaaminen ennen vuoden 2006 loppua REACH-paketista sekä – sikäli kuin Euroopan parlamentti ja neuvosto pääsevät yhteisymmärrykseen ensimmäisessä käsittelyssä – siihen läheisesti liittyvästä vaarallisten aineiden ja seosten luokittelua ja merkintää koskevasta asetuksesta;
 - EU:n ja kansainvälisen tason tehokkaan lainsäädäntökehyksen saattaminen valmiiksi teollis- ja tekijänoikeuksien suojaamista varten;
 - edistyminen arvonlisävero- ja tullijärjestelmän yksinkertaistamisessa ja nykyaikaistamisessa;
 - yhdentyneiden ja hyvin toimivien rahoitusmarkkinoiden edistäminen ja rahoituksen saannin parantaminen toteuttamalla erityisesti rahoituspalveluiden toimintasuunnitelmaan sisältyvät toimenpiteet sekä rahoituspalvelupolitiikkaa kaudella 2005–2010 koskevassa valkoisessa kirjassa esitetty komission työohjelma, edistyminen arvopaperikauppojen selvitystoiminnan esteiden poistamisessa, yhtenäisen maksualueen luominen EU:ssa, rajat ylittävän rahoitusalojen valvonnan ja kriisinhallinnan puitteiden vahvistaminen sekä kirjanpitostandardien vastavuoroinen tunnustaminen Yhdysvaltojen kanssa.

57. Palauttaen mieleen maaliskuussa 2005 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät ja kilpailukykyneuvoston 13. maaliskuuta 2006 antamat päätelmät Eurooppa-neuvosto korostaa, että palvelujen sisämarkkinat on saatava täysin toimiviksi, mutta Euroopan sosiaalinen malli on kuitenkin samalla säilytettävä varmistamalla laaja yhteisymmärrys palveludirektiivistä. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille Euroopan parlamentissa suoritettun äänestyksen ja odottaa komission muutettua ehdotusta. Eurooppa-neuvosto panee erityisesti merkille komission aikomuksen perustaa tarkistettu ehdotus pitkälti Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn tuloksiin ja toivoo, että toimielimet pystyisivät saamaan lainsäätämisprosessin ripeästi päätökseen.
58. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen komission tiedonantoon vapaata liikkuvuutta koskevan siirtymäjärjestelyn toimivuudesta ja panee merkille siinä esitetyn arvioinnin. Tätä taustaa vasten ja saatujen kokemusten perusteella jäsenvaltiot ilmoittavat komissiolle aikomuksistaan vuoden 2003 liittymissopimuksen asiaa koskevien määräysten mukaisesti.
59. Eurooppa-neuvosto kehottaa jäsenvaltioita saattamaan Euroopan yhteisön lainsäädännön osaksi kansallista lainsäädäntöään ja panemaan sen täysimääräisesti täytäntöön, jotta kuluttajat, työntekijät ja yritykset voisivat nauttia kilpailuun perustuvien ja rajat ylittävien markkinoiden eduista.
60. Eurooppa-neuvosto palauttaa mieleen marraskuussa 2004 hyväksytyn Haagin ohjelman, jonka mukaan laillinen maahanmuutto voi tulla tärkeäksi osaamistalouden kehittämisessä Euroopassa ja talouskehityksen eteenpäin viemisessä myötävaikuttaen siten kasvu- ja työllisyyskumppanuuden täytäntöönpanoon. Se panee merkille laillista maahanmuuttoa koskevan toimintapoliittisen suunnitelman, jonka komissio esitti joulukuussa 2005.

61. Eurooppa-neuvosto, joka ottaa asianmukaisesti huomioon toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet ja yhteisön säännösten noudattamisen tärkeyden, korostaa pitävänsä tärkeänä sääntelyn parantamista kansallisella ja Euroopan tasolla, sillä se on keskeinen tekijä työllisyys- ja kasvukumppanuuden tavoitteiden saavuttamisessa, ja kehottaa kaikkia toimielimiä ja jäsenvaltioita panemaan omat sitoumuksensa täytäntöön, muun muassa käyttämällä laajaa ja tasapainotettua vaikutustenarviointia, johon kuuluu hallintokustannusten mittaaminen, ja soveltamalla säännöllisesti tarkistettavaa yksinkertaistamisohjelmaa jätetuollon, rakentamisen ja autoteollisuuden ensisijaisilla aloilla. Tarpeeton byrokraattinen taakka haittaa yritysten dynaamisuutta ja muodostaa merkittävän esteen innovatiivisemmalle ja osaamiskeskeisemmälle taloudelle. Kyseinen taakka on erityisen vahingollinen pienille ja keskisuurille yrityksille, joissa on kaksi kolmasosaa Euroopan työpaikoista.
62. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille komission aikomuksen toimittaa analyysi tähän mennessä saavutetusta edistyksestä ja vielä tarvittavasta työstä, jotta edistyminen jatkuisi kaikilla sääntelyn parantamisen osa-alueilla, joita ovat yksinkertaistaminen, vaikutustenarviointi, kumoamiset ja peruuttamiset, kodifiointi, alakohtaiset analyysit, hallinnollisen taakan vähentäminen, yritysten osallistuminen sekä pienet ja keskisuuret yritykset. Eurooppa-neuvosto muistuttaa, että sääntelyn parantaminen on asia, jota myös jäsenvaltioiden on sovellettava kansallisessa lainsäädäntötyössä ja yhteisön lainsäädännön saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä, ja vahvistaa uudelleen sitoutuneensa edistymään kaikilla näillä aloilla.
63. Eurooppa-neuvosto on tietoinen ennakoivan kilpailupolitiikan, markkinoille pääsyä helpottavan sääntelyn ja valtiontukien uudistuksen merkityksestä keskeisinä politiikan välineinä, joilla voidaan kannustaa innovointia ja kohdentaa tuotannollisia voimavaroja tehokkaasti. Se toteaa kilpailulla olevan suuri merkitys Euroopan verkkotoimialojen tehokkaan toiminnan varmistamisessa. Eurooppa-neuvosto kehottaa jäsenvaltioita toimiin näillä aloilla.

64. Eurooppa-neuvosto toteaa, että tieto- ja viestintäteknologian aiempaa tuottavampi käyttö yrityksissä ja hallinto-organisaatioissa kaikkialla Euroopan unionissa on työllisyys- ja kasvukumppanuuden kannalta ratkaisevan tärkeää. Kohdennettu, tehokas ja yhdenmukainen tieto- ja viestintäteknologiapolitiikka niin Euroopan kuin jäsenvaltioidenkin tasolla on oleellinen edellytys talouskasvua ja tuottavuutta koskevien strategian tavoitteiden saavuttamiselle. Eurooppa-neuvosto toteaaakin, miten tärkeää kilpailukyvyllä on verkkovierailumaksujen hintojen alentaminen. Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita panemaan uuden i2010-strategian tehokkaasti täytäntöön. Ottaen huomioon tieto- ja viestintäteknologian merkityksen Eurooppa-neuvosto pyytää tulevaa puheenjohtajavaltiota palaamaan tähän kysymykseen ennen vuoden 2006 loppua.
65. Sisämarkkinoiden toteutumisen ja syvenemisen tukemiseksi tarvitaan lisätoimia, jotta edistyttäisiin Euroopan infrastruktuurin laajentamisessa, parantamisessa, yhteenliittämisessä ja yhteentoimivuuden toteuttamisessa. Eurooppa-neuvosto pitää tärkeänä Euroopan laajuisia verkkoja koskevien hankkeiden toteuttamista liikenteen ja energian aloilla ja sitä, että jäsenvaltiot ja EU:n toimielimet asettaisivat oikeanlaisia kannustimia infrastruktuureihin tehtäville investoinneille.
66. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen EIP-ryhmän esitykseen kasvun ja työllisyyden edistämiseksi, joka perustuu Euroopan kasvuohjelmalle ja uusiin rahoitusvälineisiin, joissa on yhdistetty EU:n ja EIP:n monivuotisia varoja. Aloitteella muutetaan pankin operaatioiden laatua kohti korkeampaa lisäarvoa ja riskiä, jolloin saadaan käyttöön yksityistä pääomaa, jolla voidaan merkittävästi lisätä saatavilla olevaa rahoitusta tutkimus- ja kehittämistoimintaan, pk-yrityksiin, infrastruktuuriin ja energiahuollon varmuuteen tehtäviin kasvua edistäviin investointeihin Euroopassa.
67. Eurooppa-neuvosto kehottaa asiaankuuluvia toimijoita viipymättä toteuttamaan tarvittavat jatkotoimet ottaen huomioon rahoituskehyksiä koskevan lopullisen sopimuksen ja noudattaen EIP:n pääoman osalta sovittuja puitteita (ei pääoman korotusta ennen vuotta 2010 ja omarahoitus varantojen kautta) ja EIP:n velvoitetta suorittaa tehtävänsä EY:n perustamissopimuksen mukaisesti. Eurooppa-neuvosto korostaa myös, että tarvitaan tiivistä yhteistyötä EIP:n ja komission välillä sekä EIP:n ja Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin välillä, jotta ne voisivat täysin toteuttaa tehtävänsä talouskasvun ja työllisyyden edistämisessä.

68. Eurooppa-neuvosto korostaa lisäksi pitävänsä tärkeänä markkinoiden avoimuuden ja kilpailun varmistamista Euroopassa ja sen ulkopuolella. Kunnianhimoisen ja tasapainoisen lopputuloksen saavuttaminen WTO:n Dohan kehitysohjelman neuvotteluissa voi merkittäväällä tavalla edistää Euroopan kasvua.

c) Sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lisääminen

69. Uusi työllisyys- ja kasvustrategia tarjoaa puitteet, joissa talous-, työllisyys- ja sosiaalipolitiikka tukevat vastavuoroisesti toisiaan ja joissa varmistetaan, että työpaikkojen luomista, kilpailukykyä ja eurooppalaisiin arvoihin perustuvaa sosiaalista yhteenkuuluvuutta koskevilla aloilla edetään samanaikaisesti. Euroopan sosiaalisen mallin kestävyys edellyttää sitä, että Eurooppa vauhdittaa pyrkimyksiään vahvemman talouskasvun ja korkeamman työllisyyden ja tuottavuuden aikaansaamiseksi ja lujittaa samalla sosiaalista osallisuutta ja sosiaalista suojelua sosiaalipoliittisessa ohjelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti.
70. Maaliskuussa 2005 kokoontunut kevään Eurooppa-neuvosto totesi strategian väliarvioinnin yhteydessä, että kasvu ja työllisyys palvelevat sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille sosiaalista suojelua ja sosiaalista osallisuutta koskevan yhteisen raportin sekä tämän alan uudet tavoitteet ja työskentelytavat ja pyytää jäsenvaltioita toimittamaan syyskuuhun 2006 mennessä sosiaalista suojelua ja sosiaalista osallisuutta koskevat kansalliset raporttinsa vuosiksi 2006–2008. Komissio ja neuvosto toimittavat kevään Eurooppa-neuvostolle yhteisen raportin edistymisestä sosiaalisen suojelun ja sosiaalisen osallisuuden alalla. Eurooppa-neuvosto korostaa myös, että yritykset voivat osaltaan toimia tällä osa-alueella sitoutumalla yhteiskuntavastuuseen, ja pitää myönteisenä komission tuoretta tiedonantoa asiasta.
71. Eurooppa-neuvosto painottaa, että sosiaalista suojelua ja sosiaalista osallisuutta koskevat politiikat on sovitettava tiiviisti yhteen työllisyys- ja kasvukumppanuuden kanssa sekä kansallisella että Euroopan tasolla sen varmistamiseksi, että talous-, työllisyys- ja sosiaalipolitiikka ovat positiivisessa vuorovaikutuksessa keskenään ja että sosiaalista suojelua pidetään tuottavana tekijänä.

72. Eurooppa-neuvosto vahvistaa uudelleen kasvu- ja työllisyyskumppanuuden tavoitteen, jonka mukaan vuoteen 2010 mennessä on toteutettava merkittäviä toimia köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vähentämiseksi. Unionin ja jäsenvaltioiden on noudatettava sosiaalisen osallisuuden politiikassaan monialaista lähestymistapaa keskittyen tiettyihin kohderyhmiin, kuten köyhyydessä eläviin lapsiin. Eurooppa-neuvosto pyytää jäsenvaltioita ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin lasten köyhyyden vähentämiseksi nopeasti ja merkittävästi antamalla kaikille lapsille yhtäläiset mahdollisuudet heidän sosiaalisesta taustastaan riippumatta.
73. Eurooppa-neuvosto painottaa, että Euroopan unionin väestölliset muutokset huomioon ottaen on syytä nostaa työllisyysastetta ja edistää työn ja perhe-elämän yhteensovittamista. Näihin väestöllisiin haasteisiin vastaamiseksi on tuettava politiikkoja, jotka mahdollistavat työelämän yhdistämisen lastenhoitoon ja perhe-elämään, tuettava yhtäläisiä mahdollisuuksia, edistettävä sukupolvien välistä solidaarisuutta, edistettävä terveyttä, lisättävä kohtuuhintaisia hoitopalveluja lapsille ja muille hoidon tarpeessa oleville ihmisille, edistettävä elinikäistä oppimista sekä nostettava nuorten, ikääntyvien työntekijöiden ja heikossa asemassa olevien ryhmien työllisyysastetta. Euroopan sosiaalirahastolla tulee olemaan tässä merkittävä rooli.
74. Edistymistä tarvitaan myös nuoria koskevissa toimenpiteissä, muun muassa eurooppalaisen nuorisosopimuksen täytäntöönpano. Eurooppa-neuvosto kehottaa jäsenvaltioita tiivistämään koulutusta, työllisyyttä, sosiaalista osallisuutta ja liikkuvuutta koskevien politiikkojen välisiä yhteyksiä, jotta voitaisiin kehittää entistä tehokkaampia eri alojen välisiä strategioita. Komissiota ja jäsenvaltioita kehoitetaan ottamaan nuoret ja nuorisojärjestöt mukaan eurooppalaisen nuorisosopimuksen täytäntöönpanoon.

d) *Ympäristön kannalta kestävä kasvu*

75. Ympäristöpolitiikka on jo sinänsä tärkeää, mutta lisäksi sillä voi olla merkittävä vaikutus työllisyyteen ja kasvuun ja sillä voidaan vaikuttaa myönteisesti sellaisiin tärkeisiin aloihin kuin julkinen terveydenhuolto ja terveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalinen osallisuus ja yhteenkuuluvuus samoin kuin Euroopan energiapolitiikan kehittämiseen sekä energiahuollon varmuuden ja energiatehokkuuden edistämiseen.

76. Eurooppa-neuvosto vahvistaa seuraavat toimintalinjat:

- edistetään ja levitetään voimakkaasti ympäristöinnovaatioita ja -teknologioita muun muassa ympäristöteknologiaa koskevan toimintasuunnitelman avulla ja harkitaan tulostavoitteiden asettamista;
- toteutetaan ilmastoa koskevan Montrealin toimintasuunnitelman jatkotoimia ilmastomuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen mukaisesti, valmistellaan viipymättä vuoden 2012 jälkeisiä vaihtoehtoja, joissa noudatetaan 2 °C:n tavoitetta, käymällä rakentavaa ja laajaa vuoropuhelua pitkän aikavälin yhteistoiminnasta sekä noudattamalla samalla Kioton pöytäkirjan mukaista prosessia;
- tarkistetaan ympäristöalan rakenneindikaattoreita, jotta työllisyys- ja kasvustrategian ympäristöulottuvuus tulisi otetuksi kokonaisvaltaisemmin ja johdonmukaisemmin huomioon;
- pannaan kiireellisesti täytäntöön EU:n tavoite pysäyttää biodiversiteetin köyhtyminen vuoteen 2010 mennessä erityisesti sisällyttämällä sitä koskevat vaatimukset kaikkiin Lissabonin strategian asiaan liittyviin politiikkoihin ja kehittämällä biodiversiteetin rakenneindikaattori sekä esittelemällä ja käsittelemällä komission biodiversiteettiä koskeva tiedonanto viipymättä;
- tarkastellaan toimia, joilla saadaan aikaan kestävämpiä kulutus- ja tuotantomalleja EU:ssa ja maailmanlaajuisesti, muun muassa laatimalla kestävää kulutusta ja tuotantoa koskeva EU:n toimintasuunnitelma, ja edistetään ympäristöystävällisiä julkisia hankintoja muun muassa tukemalla ympäristökriteerejä ja ympäristönsuojelutavoitteita, käsittelemällä saastuttamattomia maantiejoneuvoja koskevaa direktiiviehdotusta mahdollisimman pian ja etenemällä kunnianhimoisen eurooppalaisen päästölähdepolitiikan laatimisessa;
- selvitetään tarkemmin tarkoituksenmukaisia kannustimia ja lannistimia ja sellaisten tukien uudistamista, joilla on hyvin kielteisiä ympäristövaikutuksia ja jotka ovat ristiriidassa kestävä kehityksen kanssa, niiden poistamiseksi asteittain.

Tutkimusta ja kehittämistä koskevat menot vuonna 2004 prosenttiosuutena BKT:sta ja jäsenvaltioiden kansallisissa uudistusohjelmissa asettamat tavoitteet

Jäsenvaltio	2004 ¹	Tavoite vuodelle 2010 tai jollekin muulle vuodelle ²	Huomautuksia
Belgia	1,93	3,00	
Tšekki	1,28	2,06	Tavoite: julkinen T&K 1% ja yksityiset menot arviolta 1,06%.
Tanska	2,61	3,00	Tavoite: julkinen T&K 1% vuonna 2010
Saksa	2,49	3,00	
Viro	0,91	1,90	
Kreikka	0,58	1,50	
Espanja	1,07	2,00	
Irlanti	1,20	2,50 BKT:sta	Tavoite vuodelle 2013
Ranska	2,16	3,00	
Italia	1,14	2,5	
Kypros	0,37	1,0	
Latvia	0,42	1,50	
Liettua	0,76	2,00	
Luxemburg	1,78	3,00	
Unkari	0,89	1,8	Yksityisen sektorin laajempi osallistuminen
Malta	0,273	0,75	
Alankomaat	1,77	3,00	
Itävalta	2,26	3,00	
Puola	0,58	1,65	Tavoite vuodelle 2008
Portugali	0,78	1,80	Tavoite: julkinen T&K 1%, yksityinen kolminkertaistetaan
Slovenia	1,61	3,00	
Slovakia	0,53	1,80	
Suomi	3,51	4,00	
Ruotsi	3,74	4,00	Tavoite: julkinen T&K 1%, yksityinen ennallaan
Yhdistynyt kuningaskunta	1,79	2,50	Tavoite vuodelle 2014

¹ Lähde: Eurostat. Suurin osa luvuista on väliaikaisia. IT, LU ja PT: luvut vuodelta 2003.

² Lähde: Kansalliset uudistusohjelmat ja Euroopan komission arviot, jotka perustuvat PT:n ja SE:n antamiin tavoitteisiin.

EUROOPAN TASA-ARVOSOPIMUS

Ottaen huomioon komission ehdottaman tasa-arvon tiekartan ja tarpeen:

- edistää perustamissopimuksessa mainittuja sukupuolten tasa-arvoa koskevia EU:n tavoitteita,
- poistaa erot miesten ja naisten työllisyydessä ja sosiaaliturvassa, ja näin edistää Euroopan työvoiman tuotantopotentiaalin täysimittaista hyödyntämistä,
- edesauttaa vastaamista väestörakenteen muutoksesta johtuviin haasteisiin edistämällä miesten ja naisten työ- ja yksityiselämän parempaa tasapainoa,

Eurooppa-neuvosto on hyväksynyt eurooppalaisen sopimuksen, jolla edistetään jäsenvaltioiden ja unionin tason toimintaa seuraavilla aloilla:

Toimenpiteet sukupuolten välisten erojen poistamiseksi ja sukupuolistereotyyppien torjumiseksi työmarkkinoilla

- edistetään naisten työllisyyttä kaikissa ikäryhmissä ja vähennetään eroja miesten ja naisten työllisyydessä muun muassa torjumalla kaikkia syrjinnän muotoja;
- sama palkka samanarvoisesta työstä;
- torjutaan erityisesti sukupuolen mukaan eriytyneisiin työmarkkinoihin liittyviä ja koulutuksessa esiintyviä sukupuolistereotyyppioita;
- harkitaan, miten tehdä hyvinvointijärjestelmistä naisten työllisyyttä edistävämpiä;
- vahvistetaan naisten vaikutusvaltaa politiikassa ja talouselämässä ja edistetään naisten yrittäjyyttä;
- kannustetaan työmarkkinaosapuolia ja yrityksiä kehittämään sukupuolten tasa-arvoa edistäviä aloitteita ja edistetään tasa-arvosuunnitelmien laatimista työpaikalla;
- valtavirtaistetaan naisten ja miesten tasa-arvonäkökulma kaikissa julkisissa toimissa.

Toimenpiteet kaikkien työ- ja yksityiselämän välisen tasapainon edistämiseksi

- toteutetaan lastenhoitopalvelujen tarjoamista koskevat tavoitteet, jotka asetettiin Barcelonan Eurooppa-neuvostossa maaliskuussa 2002;
- parannetaan muita huollettavia koskevien hoitopalvelujen tarjoamista;
- edistetään sekä naisten että miesten vanhempainlomaa.

Toimenpiteet hallinnon tehostamiseksi naisten ja miesten tasa-arvon valtavirtaistamisen ja paremman seurannan avulla

- varmistetaan, että uusien EU:n politiikkojen vaikutustenarvioinneissa otetaan huomioon sukupuolten tasa-arvovaikutukset;
- kehitetään edelleen sukupuolen mukaan jaoteltuja tilastoja ja indikaattoreita;
- käytetään tarkoin hyväksi Euroopan tasa-arvoinstituutin perustamisesta avautuvat mahdollisuudet.

Euroopan tasa-arvosopimus – samoin kuin vuotuinen tasa-arvokertomus – olisi kytkettävä kasvu- ja työllisyyskumppanuuden vakiintuneisiin seurantamekanismeihin eurooppalainen nuorisosopimus huomioon ottaen. Naisten ja miesten tasa-arvon valtavirtaistamisen toteutumisesta olisi pyrittävä edistämään strategian mukaisesti toteutetuissa toimissa. Jäsenvaltioita kehoitetaan sisällyttämään tasa-arvonäkökulma työllisyyttä ja kasvua koskevien kansallisten uudistusohjelmiensa täytäntöönpanosta laatimiinsa raportteihin erityisesti suuntaviivassa 18. Komissiota ja neuvostoa pyydetään tekemään samoin kasvu- ja työllisyyskumppanuuden edistymistä käsittelevässä vuosikertomuksessa.

EUROOPAN ENERGIAPOLITIikka

OHJEELLINEN LUETTELO SUUNNITELLUISTA TOIMISTA

Tässä luetellut toimet liittyvät energiapolitiikan sisäisiin ja ulkoisiin näkökohtiin ja ne saattavat edistää useampaa kuin yhtä sen kolmesta tavoitteesta. Tietyn toimen mainitseminen ei vaikuta toimivallan jakautumiseen EY:n ja jäsenvaltioiden välillä.

TOIMITUSVARMUUS

Toimitushäiriöihin varautuminen

1. Ottaen huomioon jäsenvaltioiden ensisijainen vastuu kotimaisen kysynnän osalta ja toimien synergiassa olemassa olevien mekanismien kanssa varmistetaan, että toimituskriisin varalta on käytettävissä tehokkaita lieventäviä toimenpiteitä ja koordinointimekanismeja, jotka perustuvat yhteisvastuuseen ja toissijaisuusperiaatteeseen. Tämä voisi olla joustava yhdistelmä kaasutoimituksia koskevassa direktiivissä tarkoitettuja toimenpiteitä, joissa otettaisiin huomioon tarkempi tieto kaasun varastointikapasiteetista ja kaasuvaroista.
2. Tehostetaan kysynnän hallintaa erityisesti asunnoissa ja liikenteessä tarkoituksena nopeuttaa reagointia kysyntään.
3. Parannetaan kaasua ja öljyä koskevien säännösten toimivuutta.

Monipuolistamisen lisääminen

4. Jäsenvaltioiden olisi nopeutettava monipuolistamisstrategioitaan ja harkittava esimerkiksi toimitusmaita tai kuljetusreittejä koskevan yhteisen toimintatavan kehittämistä. Uusia kaasuntoimitusreittejä olisi avattava erityisesti Kaspianmeren alueelta ja Pohjois-Afrikasta. Tätä monipuolistamista ei pitäisi rajoittaa ulkopuolisiin toimituslähteisiin, vaan sen olisi käsitettävä myös omien energialähteiden sekä energiatehokkuuden kehittäminen ja hyödyntäminen.

5. Verkkoinfrastruktuurin – sekä itä–länsi-suunnassa että pohjois–etelä-akselilla – ja monipuolistamista edistävien nesteytetyn maakaasun (LNG) infrastruktuurin rakentamisen loppuun saattamista olisi nopeutettava ja edistettävä LNG-kilpailumarkkinoita.
6. Pitkäkestoisten sopimusten merkitys olisi tunnustettava sekä kysynnän että tarjonnan kannalta ottaen kuitenkin huomioon kilpailuvaatimukset.

Energian toimitusvarmuuden ulkoinen ulottuvuus

7. Energiapolitiikan tavoitteiden tueksi kehitetään kolmansiin maihin nähden yhteinen linja, joka edistää parempaa yhteistyötä energiavarojen saatavuuden, kauttakulku- ja tuottajamaiden vakauden sekä energiahuollon varmuuden suhteen. Tässä mielessä jatkuva monipuolistaminen tulee lisäämään EU:n liikkumavaraa sen suhteissa kolmansiin maihin.
8. Varmistetaan energiayhteisön (Kaakkois-Euroopan maiden kanssa) perustamissopimuksen voimaantulo vuonna 2006 ja harkitaan sen jäsenpohjan tai periaatteiden laajentamista naapurimaihin.
9. Luodaan yhteiset puitteet uusien kumppanuuksien luomiseksi kolmansien maiden kanssa kauttakulkumaat mukaan lukien, ja kehitetään edelleen jo luotuja kumppanuuksia. Puitteissa olisi otettava huomioon kolmansiin maihin nähden omaksuttavien linjojen geopolittiset vaikutukset energia-alaan. Kuluttaja–tuottaja-kumppanuuksia olisi täydennettävä kuluttajien välisillä kumppanuuksilla. Kaikkia mahdollisia foorumeita olisi käytettävä näissä vuoropuheluissa, joita voidaan käydä alueellisissa puitteissa (esim. OPEC, Euromed tai pohjoisen ulottuvuuden alue), jos se lisää niiden tehokkuutta, ja jäsenvaltioilla olisi oltava riittävä edustus näillä foorumeilla, etenkin IEA:ssa, jotta ne voisivat osallistua sovitteluun toimituksiin vaikuttavissa riita-asioissa.
10. Jotta nämä vuoropuhelut olisivat mahdollisimman tuloksellisia ja jotta voitaisiin helpottaa kestävän energiatalouden ja siihen liittyvän teknologian saatavuutta kehitysmaissa, olisi pyrittävä hyödyntämään täysimääräisesti synergiaetuja muiden kansainvälisten järjestöjen, myös kansainvälisten rahoituslaitosten, kanssa.

11. Energiavuoropuhelua Venäjän kanssa olisi elvytettävä, ja sen olisi tuettava EU:n energiapolitiikan tavoitteita avoimemmin ja tehokkaammin perustuen keskinäiselle riippuvuudelle energiakysymyksissä ja siihen, että EU:n ja Venäjän yritykset tarvitsevat varmat ja ennustettavat investointiolosuhteet, vastavuoroisuudelle markkinoille pääsyssä ja infrastruktuurin käytössä sekä siihen, että kolmansilla osapuolilla on tasavertainen mahdollisuus käyttää Venäjän kaasua- ja öljyputkia. Turvallisuusasioissa, kuten ydinturvallisuudessa, ja ympäristönsuojelussa olisi taattava tasavertaiset toimintaedellytykset. Olisi päättäväisesti pyrittävä saattamaan päätökseen neuvottelut energiaperuskirjaan liittyvästä kauttakulkupöytäkirjasta ja varmistamaan, että Venäjä ratifioi energiaperuskirjan.

MARKKINOIDEN KILPAILUKYKY JA INVESTOINNIT

Markkinoiden yhdentämisen jatkaminen yritysten ja kuluttajien hyödyksi

12. Parannetaan alueellista rajat ylittävää vaihtoa ja nopeutetaan alueellisen energiayhteistyön kehittämistä helpottaen samalla alueellisten energiamarkkinoiden integroimista EU:n sisämarkkinoihin sekä sisämarkkinoiden kehittämistä muun muassa asianmukaisilla yhteenliitännästoimenpiteillä. Tätä varten komission olisi vuoden 2006 loppuun mennessä laadittava verkkojen yhteenliitännää koskeva painopistesuunnitelma, jossa esitettäisiin sekä jäsenvaltioissa että yhteisön tasolla toteutettavia toimenpiteitä. Nämä toimenpiteet auttavat pääsemään sähköverkkojen yhteenliitännässä tavoitetasolle, joka vastaa vähintään 10:tä prosenttia niiden kokonaistuotantokapasiteetista, kuten Eurooppa-neuvosto sopi Barcelonassa vuonna 2002.
13. Pyritään siihen, että verkot toimivat loppukäyttäjän kannalta yhtenä verkostona täydentämällä rajat ylittävässä energiakaupassa vaadittavia teknisiä sääntöjä ja parantamalla kaasumarkkinoiden joustomahdollisuuksia, kuten varastointikapasiteettia, sekä verkkoihin pääsyä ja ylikuormituksen hallintaa sähkömarkkinoilla. Komission odotetaan käsittelevän esteetöntä ja avointa infrastruktuurin käyttöä vuoden 2006 raportissaan energian sisämarkkinoista.
14. Varmistetaan olemassa olevan lainsäädännön täysimääräinen, tehokas ja avoin täytäntöönpano. Täytäntöönpanon olisi vastattava julkisen palvelun velvoitteita ja siinä olisi varmistettava, että markkinoiden vapauttamisesta on hyötyä myös kohtuuhintaisen energian saatavuuden muodossa. Markkinoita vapautettaessa olisi otettava huomioon myös jäsenvaltioiden tilanne toimitusten monipuolistamisen suhteen, niin että ulkopuolisten toimittajien asema ei muodostuisi liian hallitsevaksi.

15. Tehostetaan sääntelyelinten ja verkonhaltijoiden yhteistyötä ja keskinäistä koordinoitua alueellisesti muun muassa koordinoitua tietojenvaihdolla ja yhteisön tasolla esimerkiksi hyödyntämällä jo olemassa olevia hallinnollisia elimiä kuten Euroopan sähkö- ja kaasualan sääntelyviranomaisten ryhmää (ERGEG).

Infrastruktuurien yhdenmukaisen kehittämisen tukeminen

16. Parannetaan keskipitkän ja pitkän aikavälin investointisuunnittelua ja investointien koordinoitua erityisesti rajat ylittävien yhteenliittymien, kaasun infrastruktuurien sekä LNG-laitosten ja tuotantokapasiteetin osalta ja turvataan pitkän aikavälin investoinneille suotuisa yritysilmapiiri lisäämällä avoimuutta ja jäsenvaltioiden omiin suunnitelmiin perustuvaa tietojenvaihtoa. Tämän olisi edistettävä ensisijaisten energiainfrastruktuurihankkeiden täytäntöönpanon pikaista käynnistämistä.
17. Luodaan pitkiä sopimuksia koskeva tasapainoinen järjestelmä, joka lisää kilpailua sisämarkkinoilla ja kannustaa samalla investointeihin.
18. Tarkistetaan voimassa olevia direktiivejä ja lainsäädännön asettamia edellytyksiä ottaen huomioon, että hallinnollisia lupamenettelyjä on nopeutettava huomattavasti ja että samalla on huolehdittava ympäristö- ja terveysvaatimuksista. Erityisesti on tarkasteltava menettelyjen määräaikoja.

KESTÄVÄ ENERGIA

Uusiutuvat energiavarat

19. Komissio laatii analyysin siitä, miten voidaan saavuttaa uusiutuvia energiavaroja koskevat nykyiset tavoitteet (2010) ja edelleen edistää kustannustehokkaalla tavalla uusiutuvien energiavarojen käyttöä (etenemissuunnitelma) pitkällä aikavälillä, esimerkiksi harkitsemalla niiden osuuden nostamista viiteentoista prosenttiin vuoteen 2015 mennessä. Samoin edistetään biopolttoaineiden käyttöä liikenteessä mahdollisena tavoitteena nostaa niiden osuus kahdeksaan prosenttiin vuoteen 2015 mennessä. Tästä käydään rakentavaa vuoropuhelua öljyteollisuuden kanssa ja tuetaan kaikin mahdollisin tavoin tutkimusta toisen sukupolven biopolttoaineiden kehittämiseksi. Uusien tavoitteiden asettamisen tarve arvioidaan lisätoimenpiteiden potentiaalin ja kustannustehokkuuden perusteellisen analyysin pohjalta.

20. Edistetään biomassan käyttöä EU:n polttoainelähteiden monipuolistamiseksi, kasvihuonekaasujen vähentämiseksi ja uusien tulonlähteiden ja työmahdollisuuksien luomiseksi maaseutualueille toteuttamalla biomassaa koskevaa toimintasuunnitelmaa sen kaikilla kolmella alalla, jotka ovat lämmitys ja jäähdytys, sähkö sekä liikenne. Tätä olisi kehitettävä vuoden 2010 jälkeistä aikaa koskevan pitkän aikavälin bioenergiastrategian puitteissa.
21. Vähennetään uusiutuvien energianlähteiden käyttöönoton lainsäädännöllisiä ja hallinnollisia esteitä helpottamalla verkkoon pääsyä, yksinkertaistamalla hallintomenettelyjä ja varmistamalla tukipolitiikkojen avoimuus, tehokkuus ja varmuus.

Energiatehokkuus

22. Ottaen huomioon, että EU:n energiansäästömahdollisuus vuoteen 2020 mennessä on komission arvion mukaan 20 prosenttia, komission on määrä esittää tavoitteellinen ja realistinen energiatehokkuutta koskeva toimintasuunnitelma, jonka tarkoituksena on vahvistaa EU:n johtajuutta ja joka olisi hyväksyttävä vuoden 2006 aikana, ja pohtia, miten kolmannet maat voitaisiin saada mukaan energiatehokkuuden edistämistä koskeviin toimiin.
23. Lisätään energiatehokkuutta erityisesti kuljetusalalla ottaen huomioon alan keskeinen merkitys tässä suhteessa käyttämällä kustannustehokkaita välineitä, joihin kuuluvat myös vapaaehtoiset sopimukset ja päästöstandardit.
24. Pannaan täytäntöön rakennusten energiatehokkuutta sekä energian loppukäytön tehokkuutta ja energiapalveluja koskeva lainsäädäntö.
25. Lisätään huomattavasti voimalaitosten tehokkuutta erityisesti edistämällä sähkön ja lämmön yhteistuotantoa.

Ilmastonmuutospolitiikkaan vaikuttaminen

26. Osallistutaan sellaisen keskipitkän tai pitkän aikavälin EU:n strategian kehittämiseen, jolla torjutaan ilmastonmuutosta vuoden 2012 jälkeen, ja vaikutetaan Kioton nykyisten tavoitteiden saavuttamiseen.
27. Saatetaan viipymättä päätökseen EU:n päästökauppajärjestelmän tarkistaminen, sillä se on väline, jonka avulla ilmastonmuutosta koskevat tavoitteet voidaan saavuttaa kustannustehokkaalla tavalla ottaen huomioon kyseisen järjestelmän vaikutukset energiapolitiikan kolmeen tavoitteeseen, energiamarkkinoihin, jäsenvaltioiden kasvupotentiaaliin ja elinkeinorakenteeseen ja energiahuollon keskipitkän ja pitkän aikavälin varmuuteen.

28. EU:n pitäisi helpottaa kolmansien maiden kanssa käymiensä energiaa koskevien vuoropuhelujen yhteydessä kestävien ja tehokkaiden energiajärjestelmien kehittämistä ja omaksua ennakoivampi lähestymistapa ilmastomuutoksen torjumiseen, uusiutuvien energiavarojen, vähäpäästöisen teknologian ja energiatehokkuuden lisäämiseen sekä Kiiton pöytäkirjaan kuuluvien mekanismien toteuttamiseen.

HORISONTAALISET TUKITOIMET

Kokemuksiin perustuva päätöksenteko

29. Kehitetään yhdessä muiden kansainvälisten järjestöjen kanssa analyyttisiä välineitä (energiasuunnittelu ja alueelliset skenaariot, indikaattorit) sekä markkinoiden ja varastojen seurantavälineitä, jotta EU:lla olisi yhteinen näkemys pitkän aikavälin tarjonnasta ja kysynnästä omalta osaltaan ja kumppaniensa osalta. Erityisesti komissiota kannustetaan etenemään ripeästi sellaisten keinojen kehittämisessä, joilla kysyntään ja tarjontaan saataisiin avoimuutta ja ennustettavuutta EU:n energiamarkkinoilla ja joilla Kansainvälisen energiajärjestön IEA:n työtä voitaisiin täydentää niin, että vältetään toimien päällekkäisyyttä.
30. Arvioidaan yksittäisten energialähteiden edut ja haitat energiapolitiikan kolmen tavoitteen kannalta. Tämän arvioinnin olisi katettava kaikki eri energialähteet kotimaisista uusiutuvista energialähteistä puhtaaseen hiileen asti sekä ydinenergian tuleva rooli EU:ssa niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka haluavat jatkaa tämän vaihtoehdon kehittämistä.

Tutkimus, kehittäminen ja demonstrointi – Teknologian kehittäminen

31. Vahvistetaan energiakysymysten merkittävää asemaa erityisesti seitsemännen puiteohjelman osalta tutkimusta, kehittämistä ja demonstrointia koskevissa kansallisissa ja yhteisön talousarvioissa keskittymällä energiatehokkuuteen, kestäviin energioihin ja vähäpäästöisiin teknologioihin, jotka vastaavat EU:n edessä oleviin haasteisiin.
32. Tuetaan näitä teknologioita luomalla kolmansien maiden kanssa useammanlaisia foorumeja ja kumppanuuksia ja parannetaan markkinoiden edellytyksiä ottaa käyttöön näiden toimien tuloksena kehitettyä uutta teknologiaa mm. tarkoituksenmukaisten yhteisön välineiden avulla EU:n edelläkävijän roolin vahvistamiseksi.

Koordinointi

33. Jotta edellä esitetyt ensisijaiset toimet voidaan toteuttaa johdonmukaisesti, olisi laadittava jäsenvaltioissa toteutettavan energiapolitiikan eri osa-alueita koskevat yleiset suuntaviivat ottaen huomioon kunkin jäsenvaltion omat erityispiirteet.

JULKILAUSUMA VALKO-VENÄJÄSTÄ

Eurooppa-neuvosto tuomitsee Valko-Venäjän viranomaisten tänä aamuna suorittamat rauhanomaisten mielenosoittajien pidätykset. Mielenosoittajat käyttivät laillista oikeuttaan kokoontumisvapauteen protestoidakseen sitä tapaa vastaan, jolla presidentinvaalit järjestettiin. Eurooppa-neuvosto pahoittelee sitä, että Valko-Venäjän viranomaiset ovat laiminlyöneet Etyjille annetut sitoumukset järjestää demokraattiset vaalit ja katsoo, että 19. maaliskuuta järjestetyissä presidentinvaaleissa esiintyi perustavanlaatuisia puutteita. Avointen ja demokraattisten yhteiskuntien mantereella Valko-Venäjä on valitettava poikkeus.

Eurooppa-neuvosto on tämän johdosta päättänyt kohdistaa rajoittavia toimenpiteitä niihin henkilöihin, jotka ovat vastuussa vaaleja koskevien kansainvälisten normien rikkomisesta, mukaan lukien presidentti Lukašenka. Toimimme jatkossakin tiiviissä yhteistyössä kansainvälisten kumppaneidemme kanssa.

Samaan aikaan Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille Valko-Venäjän demokraattisen opposition ja kansalaisyhteiskunnan taholta tulleen toiveikkaan viestin. Niiden rohkeat ponnistelut demokratian edistämiseksi poikkeuksellisen vaikeissa olosuhteissa ansaitsevat täyden tunnustuksemme ja tukemme. Euroopan unioni toistaa sitoumuksensa toimia Valko-Venäjän yhteiskunnan hyväksi vahvistamalla tukeaan kansalaisyhteiskunnalle ja demokratisoinnille. Se aikoo myös edistää kansojen välisiä yhteyksiä ja lisätä riippumattomien tietolähteiden saatavuutta.

Eurooppa-neuvosto vaatii vapauttamaan välittömästi kaikki pidätetyt henkilöt. Se kehottaa Valko-Venäjän viranomaisia pidättymään mahdollisten uusien rauhanomaisten mielenosoitusten vastaisista toimista. Eurooppa-neuvosto kehottaa kansainvälisiä kumppaneitaan, erityisesti Valko-Venäjän muita naapurimaita, noudattamaan Valko-Venäjän suhteen samaa linjaa.